

Alustava ja mikroettevõtja finantseerimise programm

1. Programmi nimetus

Alustava ja mikroettevõtja finantseerimise programm (edaspidi programm).

2. Rakenduskava, prioriteetse suuna ja meetme nimetus

„Riiklike struktuurivahendite kasutamise strateegia 2007-2013” ja sellest tuleneva „Inimressursi arendamise rakenduskava” prioriteetse suuna „Teadmised ja oskused uuendusmeelseks ettevõtluseks” meede „Alustava ja mikroettevõtja finantseerimise programm”.

3. Eesmärgid ja mõju

3.1 Üldeesmärk

Programmi üldeesmärk on uute elujõuliste ettevõtjate tekke soodustamine ja alustavate ettevõtjate uuendus- ja kasvuvõime suurendamine.

3.2 Alaeesmärk

Programmi alaeesmärgiks on laenukapitali kättesaadavuse parandamise abil toetada alustavaid väike- ja keskmise suurusega ettevõtjaid nende arenguks vajalike tegevuste finantseerimisel ja investeringute tegemisel.

3.3 Mõju

Programmi raames elluviidavad tegevused aitavad koosmõjus teiste ettevõtluse toetusmeetmetega kaasa ettevõtlusaktiivsuse kasvule, ettevõtete ellujäämismäära tõusule ning kiiresti kasvavate ettevõtjate osatähtsuse tõusule ettevõtete koguarvus. Nimetatud mõjueesmärkide saavutamist toetavad lisaks käesoleva programmi tegevustele meetmed alustava ettevõtja toetamiseks tagastamatu abi vormis, ettevõtlusalase teadlikkuse tõstmiseks ühiskonna erinevates rühmades, inkubatsiooniteenuse pakkumiseks alustavatele ettevõtjatele ning mitmed ettevõtlusega alustamisega seotud koolitused ja teised tegevused.

4. Programmi tegevuste sihtgrupp ja abi andmise alused

4.1 Programmi raames teostatavad tegevused on suunatud asutamisel oleva või väike- ja keskmise suurusega ettevõtjatele, kellel taotluse esitamise hetkel ei ole äriregistris ettevõtjana registreerimisest möödunud rohkem kui 36 kuud.

4.2 Vähesse tähtsusega abi

4.2.1 Kui laenu või laenukäenduse väljastamine toimub vähesse tähtsusega abina Komisjoni määruse (EÜ) nr 1998/2006, milles käsitletakse EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist vähesse tähtsusega abi suhtes (ELT L 379, 28.12.2006, lk 5-10), mõistes, järgitakse nimetatud määruses sätestatud abi andmise tingimusi.

4.2.2 Kui laenu või laenukäenduse väljastamine toimub vähese tähtsusega abi raames, ei tohi taotlejale jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul antud vähese tähtsusega abi ületada koos programmi raames taotletava abiga 200 000 eurot, maanteetranspordi valdkonnas tegutseva ettevõtja puhul 100 000 eurot.

4.2.3 Programmi tegevuste elluviimisel lähtutakse vähese tähtsusega abi andmisel Konkurentsiseaduse paragrahvides 33 ja 49² sätestatust.

4.3 Vähese tähtsusega abi korral ei saa laenu ega laenukäendust taotleda:

1. kalanduse ja vesiviljeluse tegevusvaldkonna projektidele;
2. põllumajandustoodete esmatootmise tegevusvaldkonna projektile vastavalt määruse (EÜ) 1998/2006 artikli 1 punktide 1 b ja c mõistes;
3. söetööstuse tegevusvaldkonna projektidele;
4. ekspordiga seotud projektidele, mis on otseselt seotud eksportivate koguste, jaotusvõrgu loomise ja toimimise või muude eksportimisest tulenevate jooksvate kuludega;
5. rendi või tasu eest kaupu vedavaid ettevõtjad maanteevedudeks ettenähtud veokite soetamisel;
6. raskustes olev ettevõtja.

5. Toetatavad tegevused

5.1 Programmi raames toetatakse laenu ja laenukäenduse andmist.

5.2 Laenu- ja laenukäenduse tingimused (s.h täiendavad tegevusvaldkonna välistused) ning taotluste menetlemise protseduurid kinnitab sihtasutus KredExi (edaspidi *SA KredEx*) juhatus võttes arvesse käesolevas programmis sätestatut. Laenu- ja laenukäenduse tingimused tuleb enne kinnitamist kooskõlastada Majandus- ja Kommunikatsiooniministriumiga.

5.3 SA KredExil on õigus muuta teenuse tingimusi vastavalt turuolukorra, mahtude ja tegelike kahjude muutumisele.

6. Programmi lühikirjeldus

Väike- ja keskmise suurusega ettevõtjate laenude tagamiseks on võimalik kasutada käesoleva programmi raames pakutavat laenukäendust. Kui laenu väljastab SA KredEx on laenukäenduse korral tegemist portfelli-käendusega, mille puhul programmis sätestatud tingimustele vastavatele laenulepingutele laieneb automaatselt käendus. Kui laenu väljastab krediidasutus võib riiklik tagatis moodustada kuni 75% ettevõtja laenust. Laenukäendus võimaldab oluliselt suurendada ettevõtja rahastamisvõimalusi, pannes aluse ettevõtja kiiremale arengule. Stardilaenu käendusest on abi eelkõige ettevõtjal:

1. kes alustab või on oma tegevust alustanud ning on pankade poolseks finantseerimiseks liialt lühikese tegutsemisajalooga või
2. kelle tagatisvara väärtust on raske hinnata või see pole piisav pangalaenu väljastamiseks.

Stardi- ja mikrolaenu käendus parandab laenuvahendite kättesaadavust ja võimaldab ettevõtjal maandada ettevõtluse ja laenuga seotud riske, kuna laenu võtmisel tuleb võrreldes tavatingimustel võetud pangalaenuga enamasti riskida vähem oma varaga.

Varajase faasi alustavate (start-up) ettevõtjate finantseerimiseks on SA KredExil õigus programmi vahenditest anda ka laenu. Start-up ettevõtete rahastamisega kaasneb tugiteenus (nt laen väljastatakse osadena, saavutatud vahetulemusi seiratakse, ettevõtjat nõustatakse), kuna nii varajases faasis on projektide finantseerimine kõrge riskiastmega ning ebaõnnestunud projektide hulk ilma tugiteenuseta võib osutada suureks. Tugiteenuse rahastamine toimub väljaspool programmi.

7. Seos rakenduskavaga ja rakenduskavas toodud tegevussuunaga ning valdkondlike arengukavadega ja horisontaalsete poliitikatega

Programmis reguleeritud tegevuste elluviimine täidab „Inimressursi arendamise rakenduskava” prioriteetse suuna „Teadmised ja oskused uuendusmeelseks ettevõtluseks” meetme ”Rohkem elujõulisi ettevõtteid” eesmärgi seeläbi, et alustavate väike- ja keskmise suurusega ettevõtjate elujõulisust tõstetakse ettevõtjate laenuvõimaluste kättesaadavuse parandamisega.

Valdkondliku strateegia “Eesti ettevõtluspoliitika 2007-2013” tegevusvaldkondadest täidavad programmi tegevused otseselt ettevõtjate investeringute toetamise eesmärgi. Tegevused teostatakse strateegia rakendusplaani “Eesti ettevõtluspoliitika 2007-2013 rakendusplaan 2012” investeringute toetamise valdkonna meetme 2.1. “Väike- ja keskmise suurusega ettevõtete ligipääsu parandamine kapitalile” raames.

Prioriteetse suuna „Teadmised ja oskused uuendusmeelseks ettevõtluseks“ üldeesmärgi toetavad lisaks programmis reguleeritud tegevustele teised „Eesti ettevõtluspoliitika 2007-2013” strateegias finantskapitali kättesaadavusele ja investeringute toetamisele suunatud meetmete tegevused ning teadmiste ja oskuste arendamise tegevusvaldkonna meetmed.

Alustava ettevõtja finantseerimisvõimaluste avardamine eeldab kompleksset lähenemist, et pakkuda üheaegselt:

1. abi heade äriideede realiseerimise hoogustamiseks,
2. laenukäendusi ettevõtluse alustamiseks vajaliku laenukapitali kaasamise hõlbustamiseks ning
3. teadmiste ja oskuste arendamist läbi vastavate koolitus- ja informeerimiskeemide, mis viiakse ellu „Inimressursi arendamise rakenduskava” raames.

8. Abikõlblikud kulud

Programmi raames on abikõlblikud järgmised kulud:

1. ettevõtlusega alustamiseks ja ettevõtluse arendamiseks antud käendused ja sellega seoses tekkinud kahjud;
2. ettevõtlusega alustamiseks ja ettevõtluse arendamiseks väljastatud laenud ja sellega seoses tekkinud kahjud.

9. Programmi eelarve

9.1 Programmi eelarve eurodes rahastamisallikate lõikes 2007-2013

	Euroopa Ühenduse osalus	Avaliku sektori osalus (Riigieelarveline kaasfinantseering)	KOKKU
--	-------------------------	---	-------

1	Eelarve	6 012 808	0	6 012 808
----------	----------------	-----------	---	-----------

9.2 Programmi eelarve kohta sõlmitakse rakendusasutuse ja rakendusüksuse vaheline riigieelarvelise eraldise leping.

9.3 Programmi rakendamisel kasutamata vahenditelt teenitud investeerimistulu suunatakse programmi eelarvesse. Punktis 10 sätestatud indikaatorite sihttasemed arvestavad teenitud investeerimistulu.

9.4 Laenukäendus, kui laenu väljastab SA KredEx

9.4.1 Programmi rakendamisel tekkinud kahjud kaetakse programmi eelarvest.

9.4.2 Käenduste andmisest vabanenud vahendeid ning investeerimistulu käenduste andmisest vabanenud vahenditelt programmi eelarvesse ei suunata. Nimetatud vahendeid kasutatakse vähemalt 2015. aasta lõpuni väike- ja keskmise suurusega ettevõtjate toetamiseks läbi finantsinstrumendi.

9.5 Laenukäendus, kui laenu väljastab krediidasutus

9.5.1 Programmi rakendamisel väljastatud käendustelt teenitud lepingutasusid tuleb esmajärjekorras kasutada programmi elluviimisega seotud KredExi halduskulude katmiseks. Kui sellest ei piisa, kaetakse halduskulud väljastatud käendustelt teenitud käendustasudest.

9.5.2 Programmi rakendamisel väljastatud käendustelt teenitud käendustasusid kasutatakse (peale halduskulude katmist) programmi raames tekkinud kahjude (sh moodustatud kahjueraldiste) katmiseks. Kui sellest ei piisa, kaetakse kahjud programmi eelarvest.

9.5.3 Kui peale halduskulude ja kahjude katmist jääb väljastatud käendustelt teenitud lepingutasusid ja käendustasusid üle, kasutatakse neid vähemalt 2015. aasta lõpuni väike- ja keskmise suurusega ettevõtjate toetamiseks läbi finantsinstrumendi. Nimetatud vahendeid ei suunata programmi eelarvesse.

9.5.4 Käenduste andmisest vabanenud vahendeid ja nendelt teenitud investeerimistulu programmi eelarvesse ei suunata. Nimetatud vahendeid kasutatakse vähemalt 2015. aasta lõpuni väike- ja keskmise suurusega ettevõtjate toetamiseks läbi finantsinstrumendi.

9.6 Laen

9.6.1 Programmi rakendamisel väljastatud laenudelt teenitud lepingutasusid tuleb esmajärjekorras kasutada programmi elluviimisega seotud SA KredExi halduskulude katmiseks. Kui sellest ei piisa, kaetakse halduskulud väljastatud laenudelt teenitud laenuintressidest.

9.6.2 Programmi rakendamisel väljastatud laenudelt teenitud laenuintresse kasutatakse (peale halduskulude katmist) programmi raames tekkinud kahjude katmiseks. Kui sellest ei piisa, kaetakse kahjud programmi eelarvest.

9.6.3 Kui peale halduskulude ja kahjude katmist jääb väljastatud laenudelt teenitud lepingutasusid või väljastatud laenult teenitud laenuintresse üle, kasutatakse neid vähemalt 2015. aasta lõpuni väike- ja keskmise suurusega ettevõtjate toetamiseks läbi finantsinstrumendi. Nimetatud vahendeid ei suunata tagasi programmi eelarvesse.

9.6.4 Tagastatud laenu põhiosa ning investeerimistulu tagastatud laenu põhiosalt programmi eelarvesse ei suunata. Nimetatud vahendeid kasutatakse vähemalt 2015. aasta lõpuni väike- ja keskmise suurusega ettevõtjate toetamiseks.

10. Indikaatorid

10.1 Programm täidab „Inimressursi arendamise rakenduskava” prioriteetse suuna “Teadmised ja oskused uuendusmeelseks ettevõtluseks” eesmärgi.

10.2 Programmi eesmärkide saavutamist mõõdetakse järgmiste väljundindikaatorite abil:

1. Käenduse ja laenu abil tegevust alustanud või laiendanud ettevõtjate arv – sihttase: ligikaudu 350 ettevõtjat;
2. Alustavatele ettevõtjatele kättesaadavaks tehtud laenusumma – sihttase: ligikaudu 9 mln eurot.

10.3 Programmi eesmärkide saavutamist mõõdetakse järgmiste tulemusindikaatorite abil:

1. lisandväärtus töötaja kohta käendust ja laenu saanud ettevõtjates;
2. ellujäämismäär käendust ja laenu saanud ettevõtjate seas;
3. käibe kasv käendust ja laenu saanud ettevõtjates;
4. ekspordikäibe kasv käendust ja laenu saanud ettevõtjates;
5. kiiresti arenevate ettevõtjate¹ osatähtsus käendust ja laenu saanud ettevõtjate hulgas.

11. Rakendusasutus, rakendusüksus ja Programmi elluviija

11.1 Programmi rakendusasutuseks on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

11.2 Programmi rakendusüksuse ülesandeid täidab SA KredEx.

11.3 Programmiga seotud tegevusi viib ellu SA KredEx.

11.4 SA KredEx on asutatud Vabariigi Valitsuse 29.06.2000 a. korraldusega nr 555-k, eesmärgiga parandada väike- ja keskmise suurusega ettevõtete rahastamisvõimalusi, maandada ekspordiga seotud krediidiriske ning seeläbi aidata kaasa Eesti ettevõtjate konkurentsivõime tõstmisele.

11.5 SA KredEx on käesoleva Programmi elluvijaks, kuna tema tegevused kattuvad programmi eesmärgiga. SA KredEx on pikaajalise tegevuskogemusega ning usaldusväärne koostööpartner paljudele finantsasutustele ja ettevõtjatele. SA KredExi tegevuse aluseks on 14.07.2000 kinnitatud sihtasutuse põhikirj. Oma tegevuses juhindub SA KredEx „Ettevõtluse toetamise ja laenude riikliku tagamise seadusest“ ja selle alusel antud õigusaktides sätestatust.

11.6 Programmi elluviija ja rakendusüksuse ülesannete täitmine on SA KredExis lahutatud struktuuriüksuste tasandil. Programmi elluviimine toimub vastavalt SA KredExi sisekorras sätestatule.

---

¹ Kiiresti arenevateks ettevõtjateks loetakse neid ettevõtteid, mille müügitulu kasv on kolme aasta perspektiivis keskmiselt 20% aastas.

12. Programmi elluviija õigused ja kohustused

12.1 Programmi elluviija on kohustatud programmi korrektselt ellu viima ning kasutama saadud toetust sihtotstarbeliselt. Kõik toetusest hüvitatavad kulud peavad aitama kaasa programmi eesmärkide saavutamisele, olema programmi tegevustega otseselt seotud ja abikõlblikud.

12.2 Programmi elluviija kohustused on sätestatud programmi elluviijaga sõlmitavas halduslepingus.

12.3 Programmi elluviija lähtub oma tegevuses „Ettevõtluse toetamise ja laenude riikliku tagamise seadusest“, „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seadusest“ (edaspidi STS) ja nende alusel antud õigusaktides sätestatust.

13. Toetuse väljamaksmise tingimused ja kord

13.1 Toetuse väljamaksed tehakse programmi elluviijale vastavalt STS § 23 lõike 4 alusel kehtestatud toetuse väljamaksmise korrale. Toetusraha kantakse üksnes riigikassas asuvale SA KredExile kuuluvale kontole.

13.2 Väljamakse teostamise aluseks on käesolev programm. Väljamaksetaotluse (edaspidi VMT) ja selle aluseks olevad dokumendid esitab programmi elluviija rakendusüksusele. Nõuded VMT-le ja selle aluseks olevatele dokumentidele on sätestatud SA KredExi sisekordades.

13.3 VMT ja aruannete kontrollimine ja menetlemine toimub rakendusüksuses vastavalt rakendusüksuse sisekorrale.

14. Toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamise tähtajad ja kord

14.1 Programmi aruandeperioodiks on poolaasta. Programmi elluviija esitab rakendusasutusele info indikaatorite sihtmäärade saavutamise kohta ja hinnangu tulemuste saavutamise kohta lisa 1 toodud vormil 15. augustiks ja 1. märtsiks.

14.2 Programmi rakendamisega seotud lõpparuanne esitatakse rakendusasutusele 3 kuu jooksul programmi lõppedes. Programmi lõpparuande vorm kooskõlastatakse rakendusüksuse ja rakendusasutusega.

15. Abikõlblikkuse perioodi algus ja lõpp

15.1 Programmi muudatuse abikõlblikkuse periood algab käesoleva programmi allkirjastamisel.

15.2 Programmi raames tehtavad tegevused on abikõlblikud kuni 2015. aasta 31. detsembrini.

16. Programmi tegevuste lõpetamise ja programmi muutmise tingimused ning kord

16.1 Programmi tegevused loetakse lõppenuks kui ettevõtjatele kättesaadavaks tehtud laenusumma saab võrdseks punktis 10 sätestatud sihttasemega. Programmi raames väljastatud laenudest ja antud käendustest programmi elluvijale tekkinud kahju hüvitamine toimub programmile eraldatud vahendite arvelt ka pärast programmi ja abikõlblikkuse perioodi lõppu kuni võetud lepinguliste kohustuste lõppemiseni.

16.2 Programmi tegevuste lõppedes lepatakse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja SA KredExi vahel kokku väike- ja keskmise suurusega ettevõtjate finantseerimise jätkamine läbi finantsinstrumendi programmi vahenditega vähemalt 2015. aasta lõpuni. Ettevõtjate toetamise täpsemad tingimused kehtestatakse SA KredExi poolt lähtuvalt õigusaktidest, riiklikest ettevõtluse toetamisele suunatud arengukavadest ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja SA KredEx vahel kokkulepitust. Alates 2016. aastast lepatakse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja SA KredExi vahel kokku vahendite edasine kasutamine.

16.3. Rakendusamet on õigus muuta programmi tingimusi ja korda programmi elluvijaga taotluse alusel või enda algatusel vastavalt vajadusele. Programmi muutmiseks vormistatakse ministri käskkirja muudatus ning tehakse vajadusel vastav muudatus programmi elluvijaga sõlmitud halduslepingus.

17. Rakendussäte

17.1 Majandus- ja kommunikatsiooniministri 30. juuni 2009 a. käskkirja nr 207 „Stardi- ja mikrolaenu käendusprogramm“ alusel väljastatud käenduste korral toimub elluvijale tekkinud kulude (programmi rakendamise seotud halduskulu ja tekkinud kahju) hüvitamine lepingutasude ja sõlmitud lepingujärgsete käendustasude arvelt. Kui sellest ei piisa kaetakse tekkinud kulud käesolevale programmile eraldatud vahendite arvelt kuni käendustega võetud lepinguliste kohustuste lõppemiseni.

Alustava ja mikroettevõtja finantseerimise programmi indikaatorite kohta aruandmise ja tegevusele hinnangu andmise vorm

Väljundindikaatorid		Periood		
		I poolaasta	II poolaasta	aasta kokku
1. käenduse ja laenu abil tegevust alustanud või laiendanud ettevõtjate arv	sihttase: 350 ettevõtjat			
2. alustavatele ettevõtjatele kättesaadavaks tehtud laenusumma	sihttase: 9 mln eurot			
Tulemusindikaatorid				
1. lisandväärtus töötaja kohta stardi- ja mikrolaenu käendust saanud ettevõtjate seas				
2. ellujäämismäär stardi- ja mikrolaenu käendust saanud ettevõtjate seas				
3. käibe kasv stardi- ja mikrolaenu käendust saanud ettevõtjate seas				
4. ekspordikäibe kasv stardi- ja mikrolaenu käendust saanud ettevõtjate seas				
5. kiiresti arenevate ettevõtjate osatähtsus stardi- ja mikrolaenu käendust saanud ettevõtjate seas				

Tekstiline hinnang programmi tegevuse tulemuslikkusele: